

MUINSUSKAITSEAMET

Lp. mälestise omanik.

/kuupäev digiallkirjas/ nr 1.1-7/1756

TEAVITUSKIRI

Eelnõu tutvustamine

Muinsuskaitseamet koostöös omanike, kohalike kogukondade ning teiste partneritega kannab hoolt meie kultuuripärandi säilimise ja väärtustamise eest. Muinsuskaitseaduse kohaselt on riikliku kaitse alla võtmise eelduseks, et kultuuriväärtusega asi või maa-ala esindab Eesti ainelise kultuuripärandi väärtuslikumat osa, millel on teaduslik, ajalooline, kunstiline või muu kultuuriväärtus või mille säilitamise kohustus tuleneb rahvusvahelisest lepingust. Aeg-ajalt vajavad meie mälestised hindamist ning mälestiste andmed ülevaatamist ja vajadusel korrastamist.

Muinsuskaitseaduse § 20 lg 1 p 3 alusel võib mälestiseks olemise lõpetada, kui mälestis on teise mälestise lahutamatu osa, ehk olukorras, kus näiteks kirikuhoone on tunnistatud ehitismälestiseks, puudub põhjendus, et ka mõni kirikuhoone detail oleks eraldi mälestis. Samuti täpsustatakse mälestiste nimetusi.

Vastavalt muinsuskaitseaduse § 17 lg 1 alusel **Muinsuskaitseamet teavitab, et algatab 107 kultuurimälestise mälestiseks olemise lõpetamise**, kuna nende puhul on tegemist teise mälestise lahutamatu osadega ja muudab 31 kultuurimälestise nimetust.

Saadame mälestiseks olemise lõpetamise õigusakti eelnõu tutvumiseks menetlusosalistele. Mälestiseks olemise lõpetamise otsustab valdkonna eest vastutav minister.

Palume Teil tutvuda kirjale lisatud õigusakti eelnõuga ja soovi korral esitada aramus kirjalikult hiljemalt 17. septembriks 2024 e-posti aadressile info@muinsuskaitseamet.ee või postiaadressile Pikk tn 2, Tallinn 10123.

Küsimuste korral anname hea meelega lisaselgitusi.

Lisa 1: Kultuurimälestiseks olemise lõpetamise õigusakti eelnõu

Head koostööd soovides

Tarvi Sits
projektijuht
Muinsuskaitseamet

MINISTRI KÄSKKIRI

Tallinn

{regDateTime}

nr {regNumber}

Kultuurimälestiseks olemise lõpetamine

Muinsuskaitseaduse § 20 lg 1 p 3 ning lg 2 ja lg 6 alusel ning kuulates ära Muinsuskaitse Nõukogu seisukoha:

1. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Jämaja kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 27279, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Jämaja küla, Jämaja kirik, KÜ 80701:001:0069) lahutamatu osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Jämaja kirik“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
6269	Reljeef "Maarja kuulutus", 16.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 8
6270	Reljeef vapiga, 16.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 9
6271	Reljeef vapiga, 16.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 10
6273	Epitaaf, 17.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 48

2. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.04.1997 määruse nr 17 punktid 8-10 ja 48.

3. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Valjala kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 21079, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Valjala alevik, Kiriku tee 1 // 3, KÜ 85801:001:0721) lahutamatu osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Valjala kirik“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
27336	Hauaplaat rõngasristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.37
27337	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.38
27338	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.39

27339	Hauaplaadi fragment (ülaosa) kaarrombiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.40
27340	Hauaplaadi fragment (ülaosa) rõngasristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.41
27341	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.42
27342	Hauaplaadi fragment arvatava rõngasristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.43
27343	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.44
27344	Hauaplaadi fragment kaarrombiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.45
27345	Hauaplaadi fragment rõngasristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.46
27346	Hauaplaadi fragment rõngasristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.47
27347	Hauaplaadi fragment kaarrombiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.48
27348	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.49
27349	Hauaplaadi fragment kaarrombiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.50
27350	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.51
27351	Hauaplaadi fragment tüvesega	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.52
6274	Seinamaalide fragmendid, 13/15. saj. (secco)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 7
6275	Trapetsikujuline hauaplaat ratasristiga, 1300 (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 46

4. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punktid 2.37-2.52 ning kultuuriministri 11.04.2004 määruse nr 17 punktid 7 ja 46.

5. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Valjala kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 4178, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Valjala alevik, Kiriku tee 1 // 3, KÜ 85801:001:0721, 85801:001:0385, 85801:001:0384) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Valjala kirikuaed“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21080	Valjala kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 292

6. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 292.

7. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Ruhnu uus kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 21070, asukoht Saare maakond, Ruhnu vald, Ruhnu küla, Kirikumaa, KÜ 68901:001:0071)

lahutamatute osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Ruhnu uus kirik“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
28558	Roosaken Kristuse monogrammiga, Neumann & Vogel, Stockholm, 20. saj I veerand (värviline klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.218
28559	Vitraažaken, Neumann & Vogel?, Stockholm, 20. saj I veerand (värviline klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.219
28560	Vitraažaken, Neumann & Vogel?, Stockholm, 20. saj I veerand (värviline klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.220
28561	Roosaken "Kristus - maailma valgus", EKA, 1998 (värviline klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.221

8. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.03.2008 käskkirja nr 108 punktid 10.218-10.221.

9. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 279 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 21069, asukoht Saare maakond, Ruhnu vald, Ruhnu küla, Kirikumaa, KÜ 68901:001:0071) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Ruhnu vana kirik“.

10. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kultuurimälestise „Ruhnu vana kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 21069, asukoht Saare maakond, Ruhnu vald, Ruhnu küla, Kirikumaa, KÜ 68901:001:0071) lahutamatute osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
28633	Vitraažaken «Lammet tillhör lovsången H.-J. R. pastor på Runö. 1996», 17. saj?, EKA, 1998 (puhutud klaas, kahelisklaas, graveeritud, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.293
28634	Vitraažaken «Där är Guds lamm som tar bort världens synd», 19. saj, EKA, 1998 (puhutud klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.294
28635	Vitraažaken koopiaga klaasimaalist «Kristus ristil. Hans	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.295

	Homodt. 1621», 19. saj, EKA, 1998 (puhutud klaas, klaasimaal, tinaraamid)	
28636	Vitraažaken koopiaga klaasimaalidest «Noa laev. Ambernus Mauraesus Pastor auf Ruhnen 1650» ja «Ingel. Caspar Behrens», 17. saj?, EKA, 1998 (puhutud klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.296
28637	Vitraažaken koopiaga klaasimaalist «Ingel. Hinrich Elderbusch» ja «Peter Deuskas. X. 1884», 17. saj?, EKA, 1998 (puhutud klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.297
28638	Vitraažaken koopiaga klaasimaalidest «Paadimehed. Jurgen Bulder 1650» ja «Paadimehed. Mattias Bulder. 1650», 17. saj?, EKA, 1998 (puhutud klaas, klaasimaal, tinaraamid)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.298
28642	Fassaadi ehisfriis (ahtrikaunistus), Ventspils, 18. saj? (puit, nikerdatud)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.302
28644	Peaukse lukk, kohalik meister, 1710 (raud, sepis)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.304
28645	Käärkambri ukse lukk, kohalik meister, 17. saj? (puit, raud, sepis)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.305

11. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.03.2008 käskkirja nr 108 punktid 10.295-10.298, 10.302 ja 10.304-10.305.

12. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Pöide kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 21058, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Pöide küla, Maarja, KÜ 63401:001:0430) lahutamatu osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Pöide kirik“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
27327	Hauaplaadi fragment rõngasristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.28
27328	Hauaplaadi fragment rõngasristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.29
27330	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.31
27331	Hauaplaadi fragment	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.32

27332	Hauaplaadi fragment kaarrombidega	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.33
27333	Hauaplaat kaarrombidega	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.34
27334	Hauaplaadi fragment rõngasristiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.35
6262	Bareljeef kahe inimfiguuriga pikihoone põhjaseina konsoolil, 14.saj. I pool (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 40
6263	Hauaplaat kahe vapiga, 1677 (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 41
6264	Hauaplaat rüütli figuriga, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 42
6265	Hauaplaat kahe vapiga, 16.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 43
6266	Hauaplaat ratasristiga, 16. saj. (?) (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 44
28548	Hauaplaat tekstiga, 17. saj? (dolomiit)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.207

13. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 07.04.2004 käskkirja nr 131 punktid 2.28-2.35, kultuuriministri 11.04.1997 määruse nr 17 punktid 40-44 ning kultuuriministri 11.03.2008 käskkirja nr 108 punkti 10.207.

14. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Põide kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 4155, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Iruste küla, Torupilli, KÜ 63401:001:0446, 63401:001:0645, 63401:001:0143) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Põide kalmistu“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21057	G.W. von Aderkasi kabel	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 266

15. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 266.

16. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Tõlluste mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 21048, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Tõlluste küla, Mõisa, KÜ 59201:004:0069, 59201:004:0259, 59201:004:0208, 59201:004:0583, 59201:004:0584, 59201:004:0499) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Tõlluste mõisa park“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21049	Tõlluste mõisa piirdemüürid	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 258

17. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 258.

18. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Püha kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 21045, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Püha küla, Kirikumaa, KÜ 59201:003:0576) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Püha kirik“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
28542	Hauaplaat reljeefse kujutisega, 17. saj (dolomiit, raiumine)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.201

19. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.03.2008 käskkirja nr 108 punkti 10.201.

20. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Püha kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 4152, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Püha küla, Kirikumaa, KÜ 59201:003:0576) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Püha kirikuaed“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21046	Püha kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 255

21. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 255.

22. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kõljala mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 21040, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kõljala küla, Mõisa, KÜ 59201:002:0325, 59201:002:0757, 59201:002:0760, 59201:002:0681, 59201:002:0606, 59201:001:0950, 59201:002:0682, 59201:002:0815, 59201:002:0124) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Kõljala mõisa park“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21041	Kõljala mõisa pargi piirdemüür väravaga	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 249

23. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 249.

24. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Ilpla mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 21035, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Ilpla küla, Kivimäe, KÜ 59201:003:0997, 59201:003:0879, 59201:003:0264, 59201:003:0378) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Ilpla mõisa park“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21037	Ilpla mõisa piirdemüürid	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 245

25. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 245.

26. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Pädaste mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 21021, asukoht Saare maakond, Muhu vald, Pädaste küla, Pädastemõisa, KÜ 47801:007:0242) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Pädaste mõisa park“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21022	Pädaste mõisa piirdemüürid väravapostidega	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 230

27. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 230.

28. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Muhu kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 21007, asukoht Saare maakond, Muhu vald, Liiva küla, Kiriku, KÜ 47801:004:0562) lahutamatute osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Muhu kirik“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
6248	Seinamaalide fragmendid, 14.saj. (secco)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 6
6249	Hauaplaat inimese kujutisega, 1300 ? (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 31
6250	Hauaplaat ringi kujutisega, 1300 ? (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 32
27326	Hauaplaat nelja risti ja kahe sarvega	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.27

29. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.04.1997 määruse nr 17 punktid 6 ja 31-32 ning kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 2.37.

30. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Muhu kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 4134, asukoht Saare maakond, Muhu vald, Liiva küla, Kiriku, KÜ 47801:004:0562, 47801:004:0597) lahutamatute osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Muhu kirikuaed“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21008	Muhu kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 216
6251	Hauaplaat, 1300? (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 33
6252	Hauaplaat, 1300? (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 34
6253	Hauaplaat, 13. saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 35

6254	Hauaplaat, 13. saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 36
6255	Hauaplaat, 13. saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 37
6256	Hauaplaat, 13. saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 38

31. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 216 ja kultuuriministri 11.04.1997 määruse nr 17 punktid 33-38.

32. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Karja kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 20899, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Linnaka küla, Karja kirik, KÜ 40302:002:0315) lahutamatu osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Karja kirik“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
6235	Seinamaalide fragmendid, 14.saj. (secco)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 2
6236	Bareljeefid triumfikaare lõunaküljel, 14.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 20
6237	Bareljeefid triumfikaare põhjaküljel, 14.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 21
6238	Bareljeefid pikihoone põhjapoolsel piilaril, 14.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 22
6239	Bareljeefid pikihoone lõunapoolsel piilaril, 14.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 23
6240	Bareljeef lõunaportaali vimpergil, 14.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 24

33. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 11.04.1997 määruse nr 17 punktid 2 ja 20-24.

34. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Karja kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 4126, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Linnaka küla, Karja kirik, KÜ 40302:002:0315) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Karja kirikuaed“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20900	Karja kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 107

35. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 107.

36. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Laimjala mõisa peahoone“ (kultuurimälestiste registri nr 20881,

asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Laimjala küla, Vallamaja, KÜ 38601:003:0465) lahutamatu osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Laimjala mõisa peahoone“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20882	Laimjala mõisa lõvifiguur 1	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 88
20883	Laimjala mõisa lõvifiguur 2	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 89

37. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punktid 88-89.

38. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Pidula mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 20841, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Pidula küla, Pärna, KÜ 30101:004:0109, 30101:004:0353, 30101:004:0356, 30101:004:0168, 30101:004:0337, 30101:004:0108, 30101:004:0562) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Pidula mõisa park“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20842	Pidula mõisa piirdemüürid	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 48

39. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 48.

40. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Loona mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 20832, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Loona küla, Loona külatee, KÜ 30101:005:0437, 30101:005:0356, 30101:001:0700, 30101:001:0701, 30101:005:0185, 30101:001:0656, 30101:001:0797, 30101:001:0655) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Loona mõisa park“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20833	Loona mõisa piirdemüürid	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 39

41. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 39.

42. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kihelkonna kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 20824, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kihelkonna alevik, Kiriku tn 6, KÜ 30101:003:0097) lahutamatu osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Kihelkonna kirik“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
27323	Hauaplaad tekstifragmendiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.24

6183	Seinamaalide fragmendid, 14.saj. (secco)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 3
6186	Hauaplaad vappidega, 16.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 27
6188	Hauamonument, 18.saj. (marmor)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 29
28413	Hauaplaadi katke, 15. saj? (dolomiit)	kultuuriministri 11.03.2008 käskkiri nr 108 punkt 10.60

43. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 2.24, kultuuriministri 11.04.1997 määruse nr 17 punktid 3, 27 ja 29 ning kultuuriministri 11.03.2008 käskkirja nr 108 punkti 10.60.

44. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kihelkonna kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 4108, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kihelkonna alevik, Kiriku tn 6, KÜ 30101:003:0097, 30101:003:0422, 30101:003:0416) lahutamatu osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Kihelkonna kirikuaed“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20826	Kihelkonna kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 32
20825	Kihelkonna kirikuaia päikesekell	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 31

45. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punktid 31-32.

46. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Sikassaare mõisa park“ (kultuurimälestiste registri nr 20819, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Sikassaare küla, Mõisa, KÜ 27003:001:0365, 27003:001:0013, 27003:001:0661, 27003:001:0052, 71401:001:3103) lahutamatu osaga ja mälestise riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Sikassaare mõisa park“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20820	Sikassaare mõisa pargimonument	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 25

47. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punkti 25.

48. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 3 punkti 115 ja kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 12 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 4098, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kudjape alevik, Kalmistu tee 3, KÜ 27003:001:0992, 27003:001:0996, 27003:001:0984, 27003:001:0899, 27003:001:0898, 27003:001:1001, 27003:001:0995, 27003:001:0982) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Kuressaare linnakalmistu (Kudjape kalmistu)“.

49. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kultuurimälestise „Kuressaare linnakalmistu (Kudjape kalmistu)“ (kultuuri-mälestiste registri nr 4098, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kudjape alevik, Kalmistu tee 3, KÜ 27003:001:0992, 27003:001:0996, 27003:001:0984, 27003:001:0899, 27003:001:0898, 27003:001:1001, 27003:001:0995, 27003:001:0982) lahutamatute osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20808	Kudjape kalmistu piirdemüür väravatega	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 13
20809	Kudjape kalmistu Buxhoevdeni kabel 1	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 14
20810	Kudjape kalmistu Buxhoevdeni kabel 2	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 15
20811	Kudjape kalmistu Nolckeni kabel	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 16
20812	Kudjape kalmistu Schmidt kabel	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 17
20813	Kudjape kalmistu Wildenbergi kabel	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 18
20814	Kudjape kalmistu Grosswaldti kabel	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 19
20815	Kudjape kalmistu kellatorn	kultuuriministri 27.10.1998 määrus nr 25 punkt 20

50. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.10.1998 määruse nr 25 punktid 13-20.

51. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kaarma kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 20797, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kaarma-Kirikuküla, Kiriku, KÜ 27001:003:0108) lahutamatute osadega ja mälestiste riiklik kaitse jätkub kinnismälestise „Kaarma kirik“ koosseisus:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
27317	Hauaplaad rõngasristi ja maarjaroosiga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.18
27318	Hauaplaadi fragment ladina risti ja (kahe) svastikaga	kultuuriministri 07.07.2004 käskkiri nr 131 punkt 2.19
6163	Seinamaalide fragmendid, 13/15. saj. (secco)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 1
6165	Reljeef piilari tüvesel, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 12
6166	Reljeef piilari tüvesel, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 13
6167	Reljeef piilari tüvesel, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 14
6168	Reljeef piilari tüvesel, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 15

6169	Reljeef piilari tüvesel, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 16
6170	Reljeef loomafiguuridega piilari baasil, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 17
6171	Reljeef linnufiguuride ja taimedega piilari baasil, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 18
6179	Mensa, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 55
6180	Mensa, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 56
6181	Mensa, 15.saj. (dolomiit)	kultuuriministri 11.04.1997 määrus nr 17 punkt 57

52. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 2.18-2.19, kultuuriministri 11.04.1997 määruse nr 17 punktid 1, 12-18, ja 55-57.

53. Muudan kultuuriministri 07.03.2005 käskkirja nr 85 punkti 1.4 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27353, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Orissaare alevik, Kuivastu mnt 35, KÜ 55001:008:0045) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Orissaare Rajooni Täitevkomitee hoone“.

54. Muudan kultuuriministri 07.03.2005 käskkirja nr 85 punkti 1.5 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27352, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Orissaare alevik, Kuivastu mnt 37, KÜ 55001:008:0383) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Orissaare Rajooni Kultuurimaja“.

55. Muudan kultuuriministri 07.03.2005 käskkirja nr 85 punkti 1.20 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27293, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kärla alevik, Ohaka tn 1, KÜ 37301:003:0187) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Klubihooned“.

56. Muudan kultuuriministri 07.03.2005 käskkirja nr 85 punkti 1.18 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27291, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kuressaare linn, Ringtee 15, KÜ 34901:003:0239) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Saare KEK-i haldushoone“.

57. Muudan kultuuriministri 07.03.2005 käskkirja nr 85 punkti 1.9 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27290, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Tiirimetsa küla, Koolimaja, KÜ 72101:001:1077) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Tiirimetsa algkooli hoone“.

58. Muudan kultuuriministri 07.03.2005 käskkirja nr 85 punkti 1.14 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27288, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kihelkonna alevik, Hannuse tn 4, KÜ 30101:003:0213) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.

59. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.11 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27251, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Piisa, KÜ 30101:003:0354) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi merepäästejaama paadikuur paadislipiga“.

60. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.10 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27250, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Piisa, KÜ 30101:003:0353) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi uus elamu“.
61. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.9 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27249, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Murdlaine, KÜ 30101:003:0363) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi generaatori hoone“.
62. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.8 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27248, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Ilmajaama, KÜ 30101:003:0304) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi kuur“.
63. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.7 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27247, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Murdlaine, KÜ 30101:003:0363) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi ait“.
64. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.6 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27246, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Murdlaine, KÜ 30101:003:0363) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi kütteladu“.
65. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.5 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27245, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Murdlaine, KÜ 30101:003:0363) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi kelder“.
66. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.4 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27244, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Piisa, KÜ 30101:003:0353) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi saun“.
67. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.3 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27243, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Murdlaine, KÜ 30101:003:0363) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi vahtkonna elamu“.
68. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.2 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27242, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Ilmajaama, KÜ 30101:003:0304) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorni kompleksi ülevaataja elamu“.
69. Muudan kultuuriministri 07.07.2004 käskkirja nr 131 punkti 1.1 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 27241, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Vilsandi küla, Vilsandi tuletorn, KÜ 30101:003:0999) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Vilsandi tuletorn“.

70. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 73 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 20867, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kuressaare linn, Lossi tn 7, KÜ 34901:013:0527) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Aadlielamu, Lööne mõisa koda“.
71. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 72 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 20866, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kuressaare linn, Lossi tn 6, KÜ 34901:007:0311) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Aadlielamu, Meedla mõisa koda“.
72. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 69 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 20863, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kuressaare linn, Lossi tn 1 // 1a, KÜ 34901:013:0085) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Saaremaa Rüütelkonna hoone“.
73. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 41 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 20835, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Loona küla, Loona mõis, KÜ 30101:005:0437) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Loona mõisa ait“.
74. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 40 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 20834, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Loona küla, Loona mõis, KÜ 30101:005:0437) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Loona mõisa ait“.
75. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 10 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 20805, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kaarma-Kirikuküla, Tassi, KÜ 27001:003:0094) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Kaarma kihelkonnakooli hoone“.
76. Muudan kultuuriministri 27.10.1998 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 25 punkti 11 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 20806, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kaarma-Kirikuküla, Tassi, KÜ 27001:003:0094) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Kaarma kihelkonnakooli kõrvalhoone“.
77. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 3 punkti 163 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 4146, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Tumala küla, Kopli, KÜ 55001:006:0043) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Tumala mõisa kalmistu“.
78. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 3 punkti 176 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 4159, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Mui küla, 21155 Audla-Saareküla-Tornimäe-Väikese väina tee, KÜ 63401:002:0479, 63401:002:0412, 63401:002:0057) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Tornimäe kalmistu“.
79. Muudan kultuuriministri 11.03.2008 käskkirja nr 108 punkti 5 ajaloomälestise, veealuse mälestise (kultuurimälestiste registri nr 28334, asukoht Saare maakond, Ruhnu vald, Ruhnu küla) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Lautrikoht“.

80. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 3 punkti 157 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 4140, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Silla küla, Kirikumaa, KÜ 48301:002:0623, 48301:002:0241, 48301:002:0135, 48301:002:0107) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Mustjala kalmistu“.

81. Muudan kultuuriministri 19.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 3 punkti 130 ajaloomälestise (kultuurimälestiste registri nr 4113, asukoht Saare maakond, Saaremaa vald, Kuressaare linn, Suur-Põllu tn 4, KÜ 34901:006:0031) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Kuressaare linnakooli, hilisema merekooli, hoone“.

Muinsuskaitseametil teha käskkiri teatavaks menetlusosalistele, kanda mälestiseks olemise lõpetamised kultuurimälestiste registrisse ja ajakohastada andmed riigi maakatastris.

Käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul käskkirja avaldamisest Riigi Teatajas, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

I.Asjaolud

1.1. Käskkirjas nimetatud Saare maakonnas asuvad mälestised tunnistati kultuurimälestisteks aastatel 1997–1999. Muinsuskaitseaduse § 20 lg 1 p 3 alusel võib mälestiseks olemise lõpetada, kui mälestis on teise mälestise lahutamatu osa, ehk olukorras, kus näiteks kirikuhoone on tunnistatud ehitismälestiseks, puudub põhjendus tunnistada eraldi mälestiseks ka mõni kirikuhoone detail.

1.2. Muinsuskaitseamet kogus kokku Saare maakonnas asuvate mälestiste andmed ning analüüsis nende võimalikku käsitlemist teise mälestise osana, kasutades selleks peamiselt kultuurimälestiste registrit aga ka arhiiviallikatest, valdkonna spetsialistidelt ja paikvaatlustelt kogutud informatsiooni.

1.3. Ülevaatus tulemusena leiti, et 107 mälestise puhul on tegemist teise mälestise lahutamatu osaga. Nendest 87 on kunstimälestised, peamiselt kirikutes asuvad vitraažid, seinamaalide fragmendid ja kirikuaias paiknevad hauatähised. Ehitismälestisi on 20, peamiselt kirikuaia piirdemüürid ja kabelid. Kuivõrd nende mälestiste riiklik kaitse jätkub, ei ole muudatusel sisulist ja märkimisväärset mõju mälestiste kaitse korralduses, kuid õigusselguse huvides on nende üksikmälestise staatuse lõpetamine põhjendatud. Mälestiste omanikele selle muudatusega negatiivseid mõjusid ei kaasne, küll muutub loogilisemaks mälestise käsitlus ehk mälestiste lahutamatu osade osas ei pea näiteks eraldi silmas pidama ja arvestama toimingute planeerimisel, milline mälestise lahutamatu detail on eraldi kaitse all ja milline ei ole.

1.4. Lisaks on vajalik parandada või ühtlustada kinnismälestiste nimekujusid. Kultuurimälestiste nimetuste kontrollimise käigus tuvastas Muinsuskaitseamet nimetustes ebatäpsusi ja erinevusi nimetuste andmisel. Näiteks on mitmed kirikuaiad võetud riikliku kaitse alla nii ajaloo- kui ka ehitismälestistena erinevate õigusaktidega, milles sageli on sama mälestist nimetatud erinevalt või on kasutatud ebatäpset nimekuju. Juhul, kui on mälestiste nimetustes ära toodud hoone aadress, siis on see otstarbekas eemaldada, kuna aadress võib ajas muutuda.

1.5. Eelnimetatud põhimõtetele toetudes täpsustatakse 31 kultuurimälestise nimetust, millega ei muudeta mälestiste senist avalik-õiguslikku seisundit. Sisulisi muudatusi muinsuskaitsealsetesse piirangutesse kultuurimälestiste andmete korrastamine kaasa ei too.

1.6. Muinsuskaitseamet algatas kultuurimälestiste lõpetamise ja andmete muutmise menetluse ja edastas 2. septembril 2024.a. eelnõu tutvumiseks Saare maakonna kohalikele omavalitsustele ning mälestiste katastriüksuste omanikele. Tähtaeg arvamuste ja ettepanekute esitamiseks oli 14 päeva ehk kuni 17. september 2024.

1.7. Tähtaegselt

II.Mälestiste koosseis ja piir

- 2.1. Käskkirjas nimetatud mälestiste mälestiseks olemise lõpetamine hõlmab 57 omanikku, kellele kuuluva hoone või rajatise lahutamatuks osaks jäävad kultuuriväärtuslikud detailid või rajatised, mille mälestiseks olemine lõpetatakse.
- 2.2. Mälestised, millede mälestiseks olemine lõpetatakse, on enamuses sisuliselt ehitise või rajatise juurde kuuluvad üksikdetailid või üksikrajatised. Näiteks on kinnismälestise „Püha kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 21045) lahutamatuks osaks Hauaplaat reljeefse kujutisega, 17. saj (dolomiit, raiumine) (kultuurimälestiste registri nr 28542) ning jääb mälestise „Püha kirik“ osaks. Vastavad kanded tehakse kultuurimälestiste registris.
- 2.3. Mälestise piir mälestise lahutamatu osade liitmisel ei muutu.

III.Riikliku kaitse kriteeriumid

- 3.1. Käskkirjas nimetatud mälestiseks olemise lõpetamise kaalumisel riikliku kaitse kriteeriumeid ei hinnatud. Riikliku kaitse kriteeriume polnud vaja hinnata, kuna lõpetatud mälestised on teise mälestise lahutamatu osa ning nende riiklik kaitse on kaetud hoonete või rajatistega, mis jäävad jätkuvalt mälestiseks.

IV.Menetlusosaliste ja kaasatud isikute arvamused

- 4.1.

V.Kultuurimälestiseks olemise lõpetamise põhjendus

Mälestiste kultuuriväärtus

- 5.1. Eelpool toodud 107 kultuurimälestise kultuuriväärtus ei ole muutunud, vaid need on mõne teise mälestise lahutamatu osa ning riiklik kaitse jätkub.

Avalik huvi

- 5.2. Avaliku huvi sihiks on teatud avalik, s.o üldine ehk ühiskondlik hüve, mille alla kuulub ka Eesti kultuuri säilimine läbi aegade sh meie ainelise kultuuripärandi väärtuslikuma osa hoidmine ja kaitse. Muinsuskaitseaduse § 3 lõike 8 kohaselt lähtutakse mälestisele suunatud riiklikes tegevustes avalike huvide ning igaühe õiguste ja vabaduste tasakaalustatuse ning proportsionaalsuse põhimõttest. Kuivõrd nende 107 mälestiste riiklik kaitse jätkub, ei ole muudatusel märkimisväärset ja sisulist mõju mälestiste kaitse korralduses, kuid õigusselguse huvides ning vähendamaks halduskoormust on nende üksikmälestise staatuse lõpetamine põhjendatud.

- 5.3. Avalik huvi kultuurimälestise säilimiseks jääb alles.

Kaitsevöönd

- 5.4. Muinsuskaitseaduse § 14 lõike 1 kohaselt võib kinnismälestise kaitseks kehtestada kaitsevööndi, kaaludes selle vajadust ja ulatust kaitsevööndi eesmärkidest lähtudes.
- 5.5. Mälestistele, mille kultuurimälestiseks olemine lõpetatakse, kuna tegemist on kinnismälestise lahutamatu osaga, jääb kehtima selle kinnismälestise kaitsevöönd, millega liituvad teised mälestised. Sealjuures puudub käsitletaval 107-l mälestisel kaitsevööndid, kuna suuresti on nende hulgas hoone lahutamatud osad, vallasmälestised või mälestised, millele muinsuskaitseaduse § 14 lõike 5 kohaselt ei kehtestata kaitsevööndit (kalmistul paiknevad mälestised, kinnismälestiseks olevas pargis paiknevad mälestised).

Mõju

- 5.6. Mälestiste omanikele või omanikele, kelle kinnistud jäävad mälestiste kaitsevööndisse, selle muudatusega negatiivseid mõjusid ei kaasne, küll muutub loogilisemaks mälestise käsitlemine ehk hoone või rajatis on tervik koos oma lahutamatu osadega. Mälestiste omanikke on kokku

57. Muinsuskaitseameti ja kohaliku omavalitsuse töökoormus väheneb, kuna mälestise hoidmisel ja kaitse korraldamisel käsitletakse mälestist tervikuna koos tema lahutamatute osadega ning puudub vajadus eraldi arvestuse pidamiseks ning nende eraldi käsitlemiseks erinevateks toiminguteks kooskõlastuste taotlemisel.

VI. Muinsuskaitse Nõukogu seisukoht

6.1. ...